

AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO LANKYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinis parkas (toliau – parkas) – tai saugoma teritorija, įsteigta gamtiniu, kultūriniu ir rekreaciniu požiūriais sudėtingoje, ypač vertingoje teritorijoje, kurios apsauga ir tvarkymas siejamas su teritorijos funkcinių bei kraštovaizdžio tvarkymo zonų nustatymu.

2. Parko lankymo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato lankymosi parke pažintiniais, poilsio ir kitais tikslais tvarką.

3. Asmenys, besilankantys parke, privalo laikytis galiojančių Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos, Saugomų teritorijų, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Laukinės augalijos, Laukinės gyvūnijos, Saugomų augalų, gyvūnų ir grybų rūšių bei bendrijų, Miškų, Triukšmo valdymo ir kitų įstatymų, parko nuostatų bei apsaugos reglamento, vietos savivaldos institucijų sprendimų, susijusių su lankymusi parke, kitų teisės aktų bei šių taisyklių reikalavimų.

II. PARKO LANKYTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

4. Parko lankytojai turi teisę:

4.1. lankytis parke, išskyrus šių taisyklių 7.1 punkte numatytas išimtis;

4.2. statyti palapines ir trumpalaikiam apgyvendinimui poilsavimo tikslais skirtas autotransporto priemones, kurti laužus tik specialiai tam įrengtose ir informaciniais ženklais pažymėtose vietose (stovyklavietėse, poilsiavietėse, kempinguose), kaip tai numatyta atitinkamuose teritorijų planavimo dokumentuose;

4.3. važinėti transporto priemonėmis valstybinės ir vietinės reikšmės keliais, kuriuose eismas leidžiamas Kelių eismo taisyklių nustatyta tvarka;

4.4. statyti transporto priemones tam tikslui įrengtose aikštelėse ir kelių kelkraščiuose, jeigu tai netrukdo saugiam eismui, nėra draudžiamųjų kelio ženklų ir nepažeidžiamos kitų asmenų teisės bei nedaroma žala aplinkai;

4.5. žvejoti, medžioti laikantis Aplinkos ministro patvirtintos tvarkos, kitų teisės aktų reikalavimų;

4.6. uogauti, grybauti, riešutauti, rinkti vaistažoles laikantis laukinės augalijos ir miškų įstatymais nustatytos išteklių naudojimo tvarkos, kitų teisės aktų reikalavimų;

4.7. plaukioti parko vandens telkiniuose mažosiomis plaukiojimo priemonėmis, laikantis Aplinkos ministro patvirtintų Aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis reikalavimų;

5. Parko lankytojai privalo:

5.1. saugoti aplinką, gamtos bei kultūros paveldo objektus (vertybes), tausoti gamtos išteklius;

5.2. nepažeisti kitų gamtos išteklių naudotojų teisių bei interesų;

5.3. tinkamai naudotis ir sutvarkyti paliekamą poilsavimo, stovyklavimo ar kitą laikino apsistojimo vietą;

5.4. rūšiuoti atliekas ten, kur yra pastatyti atliekų rūšiavimo konteineriai, ir laikytis kitų vietos savivaldos patvirtintų atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimų;

5.5. mokamose stovyklavietėse, poilsiavietėse ir lankytinuose objektuose sumokėti nustatyto dydžio mokesčių juos aptarnaujančios institucijos įgaliotiems asmenims;

5.6. saugiai elgtis su ugnimi – laužus kurti tik specialiai tam įrengtose laužavietėse. Nuolat prižiūrėti užkurtą laužą, o baigus kūrenti, kruopščiai užpilti laužavietę žemėmis arba vandeniu, kol jis visiškai nustos rusenęs;

5.7. pastebėjus gaisrą, nedelsiant pranešti priešgaisrinės apsaugos tarnyboms arba miškų urėdijai, parko direkcijai ar vietos savivaldos institucijai, o esant galimybei, gaisrą gesinti, kol atvyks specialiosios tarnybos;

5.8. apie pastebėtus gamtos ar kultūros paveldo objektų niokojimo atvejus, saugomų teritorijų režimo ar kitus pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pranešti policijai, aplinkos apsaugos agentūroms, parko direkcijai ar kultūros paveldo departamentui;

5.9. vykdyti teisėtus įgaliotų aplinkos apsaugos institucijų bei jų pareigūnų reikalavimus, netrukdyti jiems vykdyti aplinkos apsaugos kontrolės funkcijų.

6. Organizuoti šakrydžius, sporto, kultūros, sveikatingumo ir kitus masinius, renginius, kuriuose dalyvauja daugiau kaip 100 žmonių, parke, išskyrus miestų, miestelių teritorijas, leidžiama tik raštu tai suderinus su parko direkcija ir teritorijos savininku, valdytoju ar naudotoju.

III. PARKO LANKYTOJAMS DRAUDŽIAMA VEIKLA

7. Parko lankytojams draudžiama:

7.1. pažeisti šių taisyklių IV skyriuje nustatytą valstybinio parko rezervato lankymo tvarką;

7.2. kurti laužus, statyti palapines ir trumpalaikiam apgyvendinimui poilsiaavimo tikslais skirtas autotransporto priemones tam tikslui neįrengtose ir nenumatytose bei informaciniais ženklais nepažymėtose vietose;

7.3. naikinti ir žaloti gamtos ir kultūros paveldo objektus (vertybes);

7.4. gadinti, naikinti ar savavališkai perkelti rekreacinius įrenginius, informacines rodykles, stendus, riboženklis, kvartalinius stulpus ir ženklus, priešgaisrinius įrenginius;

7.5. savavališkai kirsti, naikinti, žaloti medžius ar krūmus;

7.6. gaudyti, naikinti ir žaloti laukinius gyvūnus, išsinešti juos su savimi, rinkti paukščių kiaušinius, ardyti jų būstus (olas, dreves, lizdus ir pan.) ar kitaip kenkti gyvūnų aplinkai;

7.7. rinkti į Lietuvos Respublikos raudonąją knygą įrašytų rūšių augalus ir grybus, naikinti jų augimvietes;

7.8. naikinti ar žaloti skruzdėlynus;

7.9. naikinti, žaloti, rinkti ar išsinešti, išsivežti miško paklotę;

7.10. triukšmauti, garsiai leisti muziką ar kitaip trukdyti kitų valstybinio parko lankytojų ar vietos gyventojų poilsį, taip pat gyvūnų ramybę;

7.11. kelti pavojų kitų asmenų saugumui;

7.12. leisti bėgioti palaidiems šunims, išskyrus Aplinkos ministro patvirtintose medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse nustatyta tvarka, ir juos maudyti žmonių susitelkimo vietose;

7.13. statyti autotransporto priemones arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto ar vandens telkinio šlaito viršutinės briaunos, kai krantai yra statūs, išskyrus stovėjimą įrengtose ir atitinkamais ženklais pažymėtose automobilių stovėjimo aikštelėse, ir įvažiuoti į vandenį;

7.14. važinėti automobiliais vandens telkinių ledo paviršiumi (išskyrus specialiųjų tarnybų transportą vykdant tarnybines funkcijas);

7.15. važinėti ne keliais, ne keliuose statyti ar kitaip eksploatuoti motorines transporto priemones (įskaitant dvirates, trirates ir keturrates savaeiges transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, žemės ir miškų ūkio techniką, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

7.16. šiukšlinti aplinką, teršti vandens telkinius;

7.17. užkasti komunalines ir kitas atliekas;

7.18. deginti žolę, nendres, nukritusius medžių lapus, komunalines ir kitas atliekas;

7.19. ardyti, gadinti šlaitus ar kitaip skatinti žemės paviršiaus eroziją;

7.20. trukdyti stovyklaviečių, poilsiviečių įrengimo, apželdinimo, pažintinių takų žymėjimo ir įrengimo bei kitiems tvarkymo darbams parke, kai šie darbai vykdomi pagal parengtus ir nustatyta tvarka suderintus projektus;

7.21. savavališkai statyti ir įrenginėti poilsiui ar sportui reikalingus įrenginius.

IV. LANKYMASIS PARKO REZERVATE

8. Lankytis parko rezervate leidžiama tik mokslo tiriamaisiais, mokomaisiais ar pažintiniais tikslais, laikantis šių taisyklių 8-10 punktuose nurodytos tvarkos.

9. Lankymasis mokslo tiriamaisiais tikslais yra gamtinės medžiagos ir duomenų rinkimas bei stebėjimai, vadovaujantis patvirtintomis parko gamtos tyrimų programomis. Šiais tikslais lankytis rezervate leidžiama specialistams, kurių darbo ar studijų sritis yra susijusi su gamtos tyrimais, pagal patvirtintas ir su direkcija suderintas tyrimų programas. Programose nurodomi tyrimų tikslai, renkamų duomenų ir kolekcinės medžiagos apimtys, numatomi duomenų skelbimo būdai, tyrimų vieta, laikas, maršrutai, ataskaitų apie atliktus tyrimus ir jų rezultatus pateikimo valstybinio parko direkcijai tvarka.

10. Lankymasis mokomaisiais tikslais yra studentų, moksleivių grupių, gamtos mokyklų dalyvių lankymasis parko rezervato teritorijoje mokomųjų praktikų metu, siekiant stebėti ir tirti gamtą (tokio lankymosi metu draudžiama paimti ir išsinešti gyvūnus, augalus ar grybus). Mokomaisiais tikslais lankytis rezervatų teritorijose leidžiama tik su grupių vadovais, lydint valstybinio parko direkcijos specialistui, direkcijos nustatytu paros laiku ir laikotarpiu ir pagal patvirtintas bei su direkcija suderintas mokymo programas, kuriose turi būti nurodyti mokymo tikslai, mokymo vieta, laikas, maršrutai, ataskaitų apie atliktus stebėjimus ir jų rezultatus pateikimo valstybinio parko direkcijai tvarka.

11. Lankymasis pažintiniais tikslais yra lankytojų grupių ar pavienių asmenų lankymasis parko rezervato teritorijoje, siekiant susipažinti su rezervate saugomais gamtos kompleksais ir objektais (tokio lankymosi metu draudžiama paimti ir išsinešti gyvūnus, augalus ar grybus). Pažintiniais tikslais lankytis rezervatų teritorijose leidžiama tik pažintiniais takais bei direkcijos nustatytu paros laiku ir laikotarpiu lydint valstybinio parko direkcijos specialistui.

V. ATSAKOMYBĖ UŽ ŠIŲ TAISYKLIŲ PAŽEIDIMĄ

12. Lankymosi parke tvarkos kontrolę vykdo Lietuvos Respublikos valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai.

13. Kontrolę parke pagal kompetenciją taip pat vykdo valstybiniai miškų pareigūnai, valstybiniai aplinkos apsaugos kontrolės pareigūnai, valstybiniai nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių apsaugos pareigūnai ir kiti pareigūnai.

14. Asmenys, pažeidę šių taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

15. Asmenys, padarę žalą saugomoms teritorijoms ar jose esančioms vertybėms privalo atlyginti žalą kiek įmanoma natūra (atkurti pirminę objekto ar teritorijos būklę), be to, atlyginti padarytus tiesioginius ir netiesioginius nuostolius. Kai ta pačia veika pažeidžiami visuomenės interesai ir padaroma žala fizinių ar juridinių asmenų turtui, pažeidimą padarę asmenys privalo atlyginti tiek valstybiniam parkams, tiek fizinių ar juridinių asmenų turtui padarytą žalą. Nuostoliai nustatomi pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką.

SUDERINTA

Ignalinos rajono savivaldybės administracijos
2009-05-19 raštu Nr. R2-747-3.29

Švenčionių rajono savivaldybės administracijos
2009-05-07 raštu Nr.4.9/6-1S-498

Utenos rajono savivaldybės administracijos
2009-05-28 raštu Nr. (3.21)-s-1306